

22120199

International Baccalaureate®
Baccalauréat International
Bachillerato Internacional

MODERN GREEK A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
GREC MODERNE A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
GRIEGO MODERNO A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Thursday 10 May 2012 (morning)

Jeudi 10 mai 2012 (matin)

Jueves 10 de mayo de 2012 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.
- The maximum mark for this examination paper is *[25 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[25 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[25 puntos]*.

Σχολιάστε ΕΝΑ από τα δύο ακόλουθα κείμενα:

1.

Σοκάκια χαραγμένα από τὰ τότε διακλαδίζονται τὸ ἴδιο ἄναρχα ἀκόμα. Δρόμοι διχαλωτοί, σάν σφῆνες, λοξοί, σάν ζίγμα τελικό ἢ Ὑψιλον πού οἱ δύο του ἄκρες ἀνοίγουν δεξιά κι ἀριστερά σέ ἀναπάντεχα πλατώματα καί στρογγυλεύοντας σάν ὤμοι σχηματίζουν τὰ κοιλώματα τοῦ Βῆτα• περνᾶνε σύρριζα μπροστά ἀπό σπίτια
5 στριμωγμένα τὸ ἔνα δίπλα στ' ἄλλο, σταματᾶνε ξαφνικά στό συρματόπλεγμα κάποιας αὐλῆς ἢ σέ μιά μάντρα πέτρινη πού, ἐνῶ ἀπάνω της στηρίζονται τὰ πλίθινα ντουβάρια ἐνός σπιτιοῦ, σέ ξεγελάει γιά μιά στιγμή πῶς εἶναι ἡ προέκταση τοῦ τείχους.

Μπορεῖ καί νά ἔναι κιόλας! Ποῦ τὸ ξέρεις; Μπορεῖ ἀπό τὰ ἔγκατα τῆς γῆς νά
10 ξεφυτρώνουν τὰ θεμέλια τοῦ μεγάλου Κάστρου τὸ ἴδιο ἀνεξήγητα ὅπως ἡ πρασινάδα μέσα ἀπό τίς πέτρες, κι ἀνθεῖ τὴν Ἀνοιξη καί χύνεται σάν καταρράχτης ἀπ' τὰ τείχη. Ὅλα καμιά φορὰ μπορεῖ νά γίνονται μ' αὐτὰ τὰ στοιχειωμένα κάστρα ...

[...] Σᾶς ἔλεγα, ὅμως, γιά τούς δρόμους πού ἀνοίγουν σάν βεντάλια καί σέ
βγάζουν σέ πλατώματα• καί γιά τούς ἄλλους πού στενεύουν, γίνονται μονοπάτια,
15 μπερδεύεσαι καί χάνεσαι καί προχωρᾶς στήν τύχη. Καί τότε ἐξηγεῖς αὐτὰ πού διάβαζες σ' ἓνα βιβλίο κάποτε καί ἀποροῦσες: «ὄπισθεν», λέει, «τοῦ ναοῦ, ὑπῆρχον αἱ οἰκίαι τῶν ἀσέμνων γυναικῶν»• τὸ διάβαζες γελώντας καί ἀποροῦσες πῶς; Πῶς ἄραγε καί δέν τίς βάλανε μπουρλότο νά τίς κάψουν ζωντανές; Αὐτὴ εἶναι ἡ ἐξήγηση λοιπόν: αὐτοὶ οἱ δρόμοι-μαϊάνδροι πού θαρρεῖς ὅτι σέ μπάζουνε σέ
20 καταφύγιο• στήν πρώτη τους γωνία πού θα στρίψεις, χάνεσαι.

Πολλές φορὲς αὐτοὶ οἱ δρόμοι-ἔλικες σέ φέρνουν πάλι στήν ἀρχή, μὰ τὴ θυμᾶσαι ἐντελῶς ἀχνά κι ἀναρωτιέσαι ἂν ἀπὸ κεῖ ἔχεις περάσει πάλι. Τόσες εἰκόνες πού ἔχεις δεῖ μέσα σέ μιά παλάμη τόπο, τόσες ἐναλλαγές, ποῦ να θυμᾶσαι πιά!

Κι ὅταν συνέλθεις ἀπ' τὸ ξάφνιασμα καί δεῖς πῶς χάθηκες ἀλλὰ δέ σ' ἔχουν
25 καταπιεῖ οἱ δρόμοι, ἔ! τότε, οὔτε πού σέ νοιάζει νά θυμᾶσαι• ἀφοῦ τὰ ἴδια τὰ πράγματα τὰ ξαναβλέπεις σάν καινούργια, τί σέ νοιάζει νά θυμᾶσαι τὴν ἀρχὴ τους καί τὸ τέρμα τους;

Φτάνει πού νιώθεις μέσα τους νά ξαναζωντανεύει ὁ χρόνος κι ἐνῶ αὐτὰ, μένοντας ἴδια κι ἀπαράλλαχτα ἀφήνονται, θαρρεῖς, συνέχεια στή λήθη, ὅμως τὴν
30 ἴδια ὥρα μέσα τους ξαναγεννιέται ἀσπαίρων καί ὀλοζώντανος ὁ χρόνος• σάν τὰ νερά τῆς γῆς πού ὀλοένα ἀνακυκλώνονται πετάγοντας ἀπὸ πηγαῖα βᾶθη. (Ἔτσι θά ἔπρεπε νά εἶναι οἱ γενέθλιες πόλεις, σάν πηγές• κι ἂν κάνω λάθος, δέ θέλω νά ἔναι τίποτ' ἄλλο).

Τότε, λοιπόν, χωρὶς καλά-καλά νά τὸ καταλαβαίνεις πῶς – μᾶλλον
35 συμπλέοντας μέ τὴν ἐξαισία αὐτὴ ρευστότητα τῶν πάντων – ἀρχίζει πλέον μέσα σου νά διασαλεύεται ἡ τάξη τῶν πραγμάτων• νά συγχέεται ἡ ἀλήθεια μέ τὸ ψέμα, νά διαλύονται οἱ γραμμὲς τοῦ φόβου. Τὸ πρῶτο καί τὸ ἔσχατο νά μπλέκονται τὸ νῦν καί τὸ αἰεὶ καί, τέλος, κάτι πράγματα ἱερά μαζί καί κολασμένα πού μιά ζωὴ ὀλόκληρη ἀλλιῶς τὰ σκέφτεσαι ἐσύ κι ἀλλιῶς οἱ ἄλλοι.

40 Ἔτσι, μέ τόν καιρό, ἀμβλύνονται τά ὄρια τοῦ κόσμου καί πλαταίνει, συμφύρονται ἀρμονικά πράγματα ἀνόμοια καί συγκεράζονται τά διεστῶτα ὅπως, λυγίζοντας τίς ἄκρες μιᾶς εὐθείας, σχηματίζεις εὐκόλα ἕναν κύκλο. Ἐπιτέλους! Νά ἡρεμήσεις κάποτε κι ἐσύ καί νά καταλαγιάσεις μέσα σου τίς ἐνοχές σου, γιατί καί

45 ἡ ζωή σου ἕνας συγκερασμός ἀνόμοιων καί ἀντιφατικῶν πραγμάτων πού δύσκολα τά κουμαντάρεις μά ἀπ' τό συνταίριασμά τους ἐξαρτᾶται ἡ ὕπαρξή σου.

Κι ἀλίμονό σου, ἂν δέν σοῦ τύχαινε νά μεγαλώσεις καί νά παίξεις σάν παιδί δίπλα στά τείχη τοῦ μεγάλου Κάστρου. Ποιός ξέρει ἄραγε σέ τί μαυρίλες μέσα τῆς ψυχῆς θά ἔχες πνιγεῖ καί ποιά συμπλέγματα – τοῦ ὕψους ἢ τοῦ βάθους – θά σ' εἶχανε ρουφήξει. Ἄν τότε δέ μετριάσουνα μ' αὐτούς τούς ὄγκους τῶν τειχῶν, γύρευε τώρα μέ τί γελοία ἔπαρση θά πάσχιζες νά διογκώσεις – μάταια βέβαια – τ' ἀνθρώπινά σου μέτρα.

50

Κώστας Λογαράς, *Σάββατα δίχως μύθο* (1990),
στην ἀνθολογία *Μιά πόλη στή λογοτεχνία*. Πάτρα (Μεταίχιμο 2001)

- Τι πετυχαίνει ο συγγραφέας με τη χρήση του δεύτερου ενικού προσώπου;
- Σχολιάστε την εικονοποιία του κειμένου.
- Σχολιάστε τη λειτουργία της δομής του κειμένου.
- Τι σκέψεις και συναισθήματα σας προκαλεί το κείμενο αυτό;

2.

Πανεπιστημιακή παράδοση

- Στέκεται φωνή μονότονη
 λέει, λέει
 τί λέει;
 Αὐτιά πολλά κάθονται
 5 ἄραγες ἀκοῦν;
 Τί ἀκοῦν;
 Λέξεις πού πέφτουν ἀπό ψηλά
 ἢ λοξές ματιές;
 Τ' ἀρσενικά, τὰ θηλυκά
 10 μέσα στό πλήθος τῶν ἀνθρώπων
 ἀηδιαστικό τό θέαμα
 τ' ἀρσενικά, τὰ θηλυκά
 πρέπει νά 'ναι σέ σεπαρέ¹
 γιά νά νιώθονται
 15 γιά νά μή φαίνονται
 ἄφυλο νά 'ναι τό πλήθος
 ἔτσι γίνεται ἀνθρώπινο
 τ' ἀνθρώπινο, στό πλήθος
 ἐκεῖ δέ βλέπεις γυναῖκες κι ἄντρες
 20 καί κοιτᾶς νά δεῖς
 ἅμα μυρίζει νιάτα
 ποιά πράσινα στάχνα θά πρωτοχρυσώσουν –
 δέ φαντάζομαι κανείς πιά νά πιστεύει
 στό θαῦμα τῶν ψωμιῶν²
 25 σέ σέρα³ τόσο κλειστή
 Χριστός δέ χωρεῖ
 «Συγχώρεσέ με, δάσκαλε, γιά τήν ἀσέβειά μου
 συγχώρεσέ με ἄν εὐχηθῶ
 νά 'ναι λίγα τὰ ψωμιά σου
 30 καρβέλια ἐδῶ μέσα δέ θά φτιάξεις
 κι ἄν νιώθουμε πώς καμιά φορά ζοῦμε σέ φοῦρνο
 δέ σημαίνει
 παντοῦ μπορεῖς νά βρεῖς ζέστη
 ἀλλά ζεστασιά –
 35 τί νά τήν κάνουμε ὅμως τήν ὑψηλή θερμοκρασία
 μιὰ πού ἔφτιαξες τήν ἔδρα Ὀλυμπο;
 Σέ προσκυνοῦμε ἐπειδή πρέπει
 εἶσαι θεός

τό βῆμα σου ἱερό
 40 κι ἐμεῖς τό πολύ πολύ – ἀνθρῶποι
 κι ἄν καμιά φορά λατρεύοντας τόν Προμηθεά
 μέ λατρεία πού δέν εἶν' λατρεία
 ἀλλ' ἀγάπη
 ἀνάψουμε κανένα σπύργο
 45 θά μᾶς καρφώσεις στό θρανίο
 μ' ἓνα μηδενικό στίς ἐξετάσεις
 καί μετά
 πάλι ξανά τά ἴδια θά διδάξεις
 ζητώντας πάντα ἀπό τό ὕψος σου
 50 ἀνέκφραστα προσώπατα νά θεωρήσεις
 ν' ἀκούσεις γραμμένα
 στά θέματά μας
 τήν ἠχώ τῆς φωνῆς σου».

Νικόλαος Κάλας, *Ποιήματα* (1933), στον τόμο *Γραφή και Φῶς* (Ἰκαρος 1983)

¹ Σεπαρέ: ιδιαίτερος χώρος σε εστιατόριο ή κέντρο που επιτρέπει στους πελάτες να κάθονται χωριστά από τους υπόλοιπους

² στό θαῦμα τῶν ψωμιῶν: Αναφορά στο θαῦμα του πολλαπλασιασμοῦ των 5 ἄρτων και των 2 ψαριῶν ἀπό τον Χριστόστην ἐρημο. Κατά Ματθ. Κεφ. ιδ', 15-21

³ Σέρα: θερμοκήπιο

- Ποιο εἶναι, κατά τη γνώμη σας, το θέμα του ποιήματος και με ποιὰ μέσα το αναδεικνύει ο ποιητής;
 - Σχολιάστε το ὕφος του ποιήματος.
 - Σχολιάστε τη μορφή του ποιήματος.
 - Περιγράψτε τις αντιδράσεις σας διαβάζοντας το ποίημα αυτό.
-